

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАПОРІЗЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗБІРНИК ТЕЗ УЧАСНИКІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНА ТА ЖИТТЄВА ПРАКТИКА В СТРУКТУРІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
17 травня 2018 р., м. Запоріжжя

м. Запоріжжя
2018

Рекомендовано до друку Вченою радою комунального вищого навчального закладу
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 9 від 14 червня 2018 р.)

Рецензенти:

Бондар В. І., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член Національної академії педагогічних наук України;

Синьов В. М., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, дійсний член Національної академії педагогічних наук України;

Шульженко Д. І., доктор психологічних наук, професор кафедри психокорекційної педагогіки Факультету корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Редакційна колегія:

Нечипоренко В. В., доктор педагогічних наук, доцент;

Єрмаков І. Г., кандидат історичних наук;

Гордієнко Н. М., кандидат соціологічних наук, доцент;

Позднякова О. Л., кандидат педагогічних наук, доцент;

Позднякова-Кирбят'єва Е. Г., доктор соціологічних наук, доцент.

С69 **Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика :** збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (17 травня 2018 року, м. Запоріжжя) / За заг. ред. В. В. Нечипоренко. – Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2018. - 292 с.

ISBN 978-966-8157-66-0

Збірник тез містить матеріали, представлені на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика» 17 травня 2018 року (місце проведення – комунальний вищий навчальний заклад «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради). Напрями роботи конференції: досвід і проблеми організації соціальної та життєвої практики учнів та студентів на засадах компетентнісного підходу до освіти; досягнення та перспективи розвитку спеціальної освіти; сучасні тенденції розвитку мистецтва та дизайну; розвиток життєвих компетенцій молоді в умовах глобалізації та інформатизації; проблеми фізичної терапії, ерготерапії та формування здорового способу життя осіб різного віку. Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, викладачам, аспірантам, студентам, усім, хто цікавиться інноваційним розвитком системи освіти України, проблемами соціальної і життєвої практики у структурі професійної підготовки нової генерації фахівців.

УДК 37.013

ISBN 978-966-8157-66-0

© КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР, 2018

ЗМІСТ

Привітальні листи.....	7
Нечипоренко В. В. Соціальна практика як полідисциплінарний концепт наукового знання.....	9
Єрмаков І. Г. Інноваційні пріоритети компетентісно спрямованого навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами	11
РОЗДІЛ 1. ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЖИТТЄВОЇ ПРАКТИКИ УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДО ОСВІТИ.....	21
Авраменко С. С. Психолого-педагогічні причини педагогічної занедбаності дітей молодшого шкільного віку.....	21
Афанасьєва Г. В. Проект «Я і моє рідне місто» у патріотичному вихованні дітей старшого дошкільного віку.....	22
Бугай А. В. Шляхи розвитку критичного мислення як необхідної умови формування інформаційної компетентності учнів молодшого шкільного віку.....	24
Ганчева А. С. Особливості соціальної активності підлітків.....	25
Герасько Д. С. Розвиток організаторських здібностей старшокласників засобами соціальної практики.....	26
Гордієнко Н. М., Рутвицька Г. В. Соціальна мобільність випускників шкіл-інтернатів: емпіричний аналіз.....	27
Грядун К. С. Соціальні технології як складова соціальної практики та їх особливості у діяльності соціального педагога.....	30
Давидова С. В. Творча проектна діяльність у педагогічній практиці.....	31
Зарицька В. В. Саморегуляція емоцій як чинник професіоналізму сучасних соціальних працівників.....	33
Казаннікова О. В. Структура професійної компетентності майбутніх соціальних педагогів на основі реалізації особистісно-діяльнісного підходу.....	33
Кікош В. В. До проблеми соціальної реабілітації дітей з інвалідністю в Україні.....	35
Козарик О. С. Визначальні соціальні ролі студента як особистості і як фахівця.....	37
Котія Х. О. Профілактика інтернет-залежності учнів у процесі соціально-педагогічної роботи.....	38
Курінна Л. В. Шляхи формування соціокультурної компетентності майбутніх соціальних працівників.....	39
Леощенко Д. І. Значущість соціально-гуманітарної компоненти соціальної практики.....	41
Ляшенко Д. Д. Розвиток соціально-комунікативної компетентності старшокласників засобами інтерактивних технологій.....	42
Маврін В. В. Компетентнісний потенціал соціальної і життєвої практики учнів у контексті педагогіки життєтворчості.....	43
Магльована А. С. Характеристика готовності соціального педагога до роботи з підлітками.....	45
Макаренко С. Д. Толерантність як провідний компонент фахової компетентності майбутніх соціальних педагогів.....	46
Макаренко С. Д. Казкотерапія як ефективний метод розвитку соціальної активності дітей молодшого шкільного віку (1-2 класи).....	48
Манько М. О. Соціальна значущість інтернальності особистості.....	49
Матвієнко А. О. Соціальний педагог у Новій українській школі.....	50
Нечипоренко К. С. Соціально значуща групова діяльність як засіб особистісно-комунікативного розвитку школярів.....	52
Павленко А. І. Закурдаєва А. І. Врахування соціального і емоційного інтелекту дитини у сучасному освітньому процесі і соціальній роботі в школі-інтернаті.....	53
Перекопська М. С. Особливості розвитку креативних здібностей підлітків.....	54
Ротко О. М. Міжнародний досвід функціонування учнівського самоврядування: сучасні тенденції.....	55
Саніна Я. О. Теоретичний аналіз змісту і суті поняття «моральні якості» у науковій літературі.....	57
Сафронова Х. С. Учнівське самоврядування як засіб розвитку емоційного інтелекту підлітків.....	59
Сілявіна Ю. С. Організація педагогічної реабілітації учнів з особливими освітніми потребами на засадах компетентісного підходу.....	60
Старкова Р. Р. Соціально-педагогічна робота з підлітками в сучасних умовах.....	62
Шашук О. О. Зміст діяльності соціального педагога центру ранньої соціальної реабілітації (огляд рамкових документів).....	63
Шстенко К. В. До проблеми розвитку професійних інтересів старших підлітків.....	65
Сусоєва Л. А. Умови соціалізації підлітків.....	66
Таточенко С. А. Особливості надання професійної допомоги наркозалежній особистості в рамках програми замісної підтримувальної терапії.....	67
Фуріна К. М. Теоретичний аналіз поняття «соціально-педагогічна адаптація» у науковій літературі.....	69
Фурман О. Ф. Формування комунікативної компетентності студентів вищої школи на засадах наступності й перспективності.....	70
Червоненко К. С. Волонтерська діяльність майбутніх соціальних працівників як фактор їх готовності до здійснення професійної діяльності.....	71
Чередниченко І. В. Особливості формування життєвої компетентності підлітків.....	73
Чумаченко В. В. Аналіз дефініції «соціально-педагогічне консультування».....	74
Чуча О. О. Ігрова діяльність як засіб розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку.....	76
Щукіна М. О. Соціальний інтелект як складова професійних компетенцій фахівця з соціальної роботи.....	77
РОЗДІЛ 2. ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	79
Бавшина Р. Б. Система роботи з розвитку слухового сприйняття мовлення дітей із порушенням слухової функції.....	79
Бережна Д. С. Взаємозалежність рівнів розвитку інтелектуальних здібностей та сформованості зв'язного монологічного мовлення в учнів із затримкою психічного розвитку.....	80
Білінець О. О. Розвиток сенсорного сприйняття у дітей дошкільного віку з помірно розумовою відсталістю засобами дидактичних ігор і вправ.....	82
Бондар П. М. Особливості формування навичок самообслуговування у дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.....	83
Бурбелова В. Б. Особливості емоційної сфери дітей дошкільного віку із затримкою мовленнєвого розвитку.....	85
Вальчук І. О. Особливості самосвідомості дітей із синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю: до постановки проблеми.....	86
Вишняк Н. В. Обдарованість у предметному полі досліджень аутизму.....	88
Гоцуляк М. О. Теоретичний аспект вивчення арт-терапії (казкотерапії) як засобу розвитку зв'язного мовлення при затримці психічного розвитку.....	89
Губрієнко О. М. Синдром дефіциту уваги з гіперактивністю як розлад розвитку: сутність та характеристика різновидів.....	90
Драєвська А. А. Нейропсихологічне забезпечення мовленнєвої функціональної системи.....	92

Дьячкова А. А. Особливості розвитку психічних процесів у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення.....	94
Жигарєва Ю. А. Теоретичні засади формування графомоторних навичок в онтогенезі.....	95
Жовтоножко С. М. Особливості розвитку мовлення дітей дошкільного віку з глибокими порушеннями зору.....	96
Заблуда О. В. Використання логопедичного масажу в системі комплексної корекції псевдобульбарної дизартрії.....	98
Зарецька О. О. До проблеми вивчення емоційно-вольової сфери дітей молодшого шкільного віку із затримкою психічного розвитку.....	99
Зорило Л. И., Перетятку М. И. Внедрение идей инклюзивного образования в систему постуниверситетского образования республики Молдова.....	100
Ільїна К. В. Міжособистісні стосунки дітей із синдромом дефіциту уваги та гіперактивності.....	102
Каптьол О. О. Розвиток комунікативних навичок у дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами ігрової діяльності.....	103
Кетова Є. В. Теоретичний аспект вивчення фонетичних порушень при стертій формі дизартрії.....	105
Кібець А. А. Інноваційні технології розвитку лексико-граматичної сторони мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мови III рівня.....	106
Кіріллова А. О. Особливості використання жестового мовлення в корекційній роботі з розвитку комунікативної функції у дітей із синдромом Дауна.....	107
Клочкова Ю. В. Особливості мовлення дітей із розладами аутистичного спектра.....	109
Книш Є. В. Особливості дрібної та артикуляційної моторики у молодших школярів із дизартрією.....	110
Кочкіна І. І. Особливості маркетингових досліджень якості надання освітніх послуг спеціальними загальноосвітніми закладами.....	111
Кузьменко О. А. Особливості розвитку моторних та мовленнєвих ритмічних процесів у дітей із дизартрією, алалією, заїканням.....	113
Лопатинська Н. А. Використання нейростимуляційних програм у сучасній логопедичній практиці.....	114
Луїнович С. М. Роль освітнього середовища в умовах упровадження інклюзивної освіти.....	116
Люта Ю. А. Особливості розвитку фонематичного слуху у дітей старшого дошкільного віку зі стертою формою дизартрії.....	117
Макарова С. Г. Формування психологічного захисту в системі взаємодії батьків і дітей із затримкою психічного розвитку.....	119
Міщенко Г. Л. Особливості мовленнєвого розвитку дітей молодшого шкільного віку з порушенням інтелекту.....	120
Міщенко І. В. Особливості диференціальної діагностики стертої форми дизартрії та складної дислалії.....	122
Панов М. С. Індивідуальний підхід до навчання в інклюзивному навчальному закладі.....	123
Парака Д. В. Вплив трудової діяльності на мовлення дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.....	125
Пенькова Д. П. Дизонтогенез комунікативної діяльності дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.....	126
Питайло А. В. Формування графомоторних навичок та просторової орієнтації у дітей старшого дошкільного віку із комбінованими порушеннями.....	128
Піддубна С. А. Основні характеристики мислення у дітей із затримкою психічного розвитку.....	129
Позднякова О. Л. Корекційне виховання як чинник компенсації обмежень життєдіяльності дитини і забезпечення її особистісного розвитку.....	131
Прядкіна А. А. Розвиток мовлення у дітей молодшого шкільного віку із синдромом Дауна.....	134
Пучкова К. Г. Особливості розвитку комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку із розладами аутистичного спектра.....	135
Ремез Д. В. Теоретичний аналіз проблеми прояву комунікативних девіацій у дітей дошкільного віку з первазивними розладами розвитку.....	137
Саєнко Т. А. Теоретичні підходи до визначення дефініцій «алалія», «моторна алалія».....	139
Самойленко В. П. Біологічні та соціальні фактори розвитку вищих психічних функцій дітей молодшого шкільного віку з інтелектуальними порушеннями.....	140
Свіриденко О. Г. Теоретичні засади зв'язного монологічного мовлення дітей дошкільного віку при моторній алалії.....	142
Семенко Т. В. Проблеми розмежування аутизму та інших порушень розвитку.....	143
Семенов В. В. Роль новітніх технічних засобів у корекційно-розвитковому процесі.....	145
Скориченко В. Р. Розвиток комунікації у дітей дошкільного віку з порушенням аутистичного спектра.....	146
Соляник М. І. Формування фонематичного слуху в дітей молодшого шкільного віку на засадах наступності й перспективності.....	147
Соц Я. Г. Теоретичний аналіз особливостей самооцінки дітей молодшого шкільного віку з дизартрією.....	149
Соц Я. Г. Розвиток мовленнєвих навичок у дітей молодшого дошкільного віку із затримкою мовленнєвого розвитку засобами сенсомоторної інтеграції.....	150
Старцева Д. О. Тахіалалія як порушення темпу мовлення несудомного характеру та комплексна корекційна робота з її подолання.....	152
Турубарова А. В. Особливості психологічного консультування підлітків із порушеннями опорно-рухового апарату.....	153
Усовіч О. О. Особливості розвитку мислення підлітків із інтелектуальними порушеннями.....	155
Фараджева А. Р. Особливості мовленнєвих порушень при кірковій дизартрії та напрямки логопедичної роботи щодо їх подолання.....	156
Храпач К. О. Теоретичне дослідження проблематики застосування методу піктограм у відновлювальному навчанні «немовленнєвих» хворих із моторною афазією на ранньому етапі післяінсультної реабілітації.....	157
Чумак О. Б. Проблема діагностики порушень слуху сучасними технічними засобами.....	159
Шульга С. П. Використання засобів музикотерапії в роботі з дітьми з розладами аутистичного спектра та їхніми батьками.....	160
Юшанова О. О. Стан дихальної функції та мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку із мовленнєвою патологією.....	162
Янковська Я. С. Сучасні напрями ігротерапії в соціальній реабілітації дітей із порушеннями психофізичного розвитку.....	163
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ	165
Аркуша А. О. Використання постижних виробів у сучасних зачісках.....	165
Бєлікова М. С. Реалізація творчого потенціалу студентів у процесі навчання.....	166
Бойкова Н. С. Декоративно-прикладне мистецтво в навчанні живопису майбутніх дизайнерів.....	167
Величко Н. В. Інтерактивні тривимірні елементи в сучасному дизайні дитячої книги.....	168
Волощук В. С. Історія та практика мистецьких пленерів: Запорізький вимір.....	169

Глобенко А. В. Особливості фахової підготовки майбутніх дизайнерів.....	170
Гостєва А. В. Розвиток навичок візуалізації проектного образу у студентів-дизайнерів одягу.....	171
Гупало Ю. С. Тенденції візуального спрощення форми у графічній побудові сучасного фірмового знака.....	173
Жужа А. В. Проект створення дитячого майданчика на території Хортицької національної академії.....	174
Завгородній М. П., Бражко О. А., Лабенська І. Б. Розробка нових біорегуляторів для рослин на основі азотовмісних гетероциклів та бурштинової кислоти.....	175
Здановська І. М. Ергономічний та естетичний аспекти розвитку предметного дизайну України.....	176
Іванова А. І. Мотиви слов'янського орнаменту у графічному дизайні.....	177
Козелець Т. І. Формування творчої індивідуальності майбутнього дизайнера у процесі фахової підготовки.....	178
Козловський Б. М. Про коригування методичних підходів у навчанні рисунку дизайнерів-графіків.....	180
Колесник І. Ю. Психолого-педагогічні аспекти процесу формування гармонійного кольоросприйняття.....	181
Лазарєва Т. П. Що треба робити, щоб професія майстра декоративного мистецтва стала більш привабливою для сучасної молоді?.....	183
Лисенко Г. О. Копіювання як один із засобів вивчення акварельного живопису.....	184
Лиходід В. В. Значення мультимедійних технологій у підготовці майбутніх фахівців садово-паркового господарства.....	185
Мельнікова І. О. Використання габонів і натурального каменю в декоративному оформленні парків, розміщених на території заповідника.....	187
Міненко О. А. Сучасні тенденції дизайну в перукарському мистецтві.....	188
Ніколова Т. Д. Сучасні тенденції педагогічної діяльності при підготовці перукарів-модельєрів.....	189
Петренко А. М. Перенесення елементів ландшафтного дизайну із плану на територію присадибної ділянки.....	191
Писанка Г. В. Мурали у сучасному мистецтві і житті суспільства.....	192
Половинка А. В. Проект озеленення та благоустрою території дендропарку за адресою: вул. Хортицьке шосе, 42; вул. Рубана, 24; вул. Калнишевського, 10, 18 м. Запоріжжя.....	194
Самар К. В. Конструктивізм в архітектурі Запоріжжя: виникнення та проблеми збереження пам'яток.....	195
Сеножатська Я. О. Типографіка: зручочитабельність та розбірливість.....	196
Стульнікова Ю. О. Витинанка як мультифункціональне мистецтво: проблеми класифікації.....	197
Клименко В. І. Проект озеленення та благоустрою території дендропарку за адресою: вул. Калнишевського, 18 м. Запоріжжя.....	200
Міхєєва Л. В. Сприйняття візуальної комунікації інтернет-ресурсів.....	201
Фараджєва К. Р. Комікс як візуалізація сюжету.....	203
Федоренко Н. В. Проект озеленення та благоустрою ділянки на території дендропарку Хортицького району м. Запоріжжя.....	204
Філін В. Ю. «Хортицький лабіринт» як система алей із акліматизованих і природних деревних видів о. Хортиця.....	205
Хоменко Н. О. Особливості проектування майданчика для вигулу та дресирування собак, розміщеного на території Хортицького району м. Запоріжжя.....	207
Шульковська М. О. Зовнішні етнічні маркери образу Запоріжжя.....	208
РОЗДІЛ 4. ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ ТА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСІБ РІЗНОГО ВІКУ.....	209
Аксєнова О. П., Гвоздьов М. В. Алгоритм створення компетентісно орієнтованих завдань для учнів на уроках фізичної культури.....	209
Бандуріна К. В. Універсальний дизайн для людей з інвалідністю.....	212
Баришок Т. В. Інклюзивна освіта: архітектурна доступність шкіл.....	213
Бурка О. М. Рівень готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій.....	214
Віндюк А. В. Організація та проведення водних походів зі студентською молоддю.....	215
Волкова С. С. Проблеми формування здорового способу життя осіб старшого віку.....	216
Глоба Т. А. Аналіз щодо здорового способу життя студентів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.....	217
Гончаренко О. М. Організація життєдіяльності дітей – запорука гармонійного розвитку та засіб зміцнення їхнього здоров'я.....	218
Горшкова Г. В. Планування батьківства – запорука здорового майбутнього родини і країни.....	220
Діденко Д. Ш. Натуральні продукти як основа здорового харчування.....	221
Есаулова А. Е. Рівень фізичної підготовленості студентів у процесі навчання в закладі вищої освіти.....	222
Захаріна Є. А. Актуальні питання щодо здоров'я чоловіків зрілого віку.....	223
Кіктенко І. П., Іскоростенська Ю. А., Онищенко Ю. П. Організація соціальної практики учнів у фізкультурно-спортивній сфері.....	225
Назаренко Н. В. Вплив гідрокінезотерапії на стан опорно-рухового апарату дітей із церебральним паралічем.....	226
Олійник А. С. Формування здорового способу життя серед молоді.....	227
Охрименко О. І. Використання методу antigraviti для виправлення порушень постави у дітей та дорослих.....	229
Пономаренко В. І., Лисенко В. І., Милиця К. М., Волошина І. М. Значення споживчого кошика як базової складової для здоров'я українців на прикладі південно-східного регіону Запорізької області.....	230
Пономаренко В. І., Лисенко В. І., Милиця К. М., Волошина І. М. Вивчення харчового статусу працюючого населення південно-східного регіону України.....	232
Пучкова К. Г. Корекція порушень постави у дітей молодшого шкільного віку засобами фізичної терапії.....	233
Пюрко В. Є. Формування фізичних якостей хворих на ДЦП у процесі реабілітації.....	235
Самоленко Т. В., Алайчев О. В. Впровадження скандинавської ходьби як способу оздоровлення людей зрілого віку.....	237
Семенцов В. В. Гідрокінезотерапія як засіб відновлення рухової сфери дітей із церебральним паралічем.....	238
Сущенко Л. П., Базильчук О. В. Професійна підготовка фахівців із фізичної терапії в Іспанії.....	239
Фідірко М. О., Антіпова Ж. І. Збереження та зміцнення здоров'я студентів.....	241
Шкурко В. І. Ерготерапія як сучасний напрямок фізичної реабілітації.....	242
Ячнюк М. Ю., Ячнюк І. О., Ячнюк Ю. Б. Професійна підготовка фахівців фізичного виховання у сучасних умовах.....	243
РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ.....	245
Авілова М. The aviation industry in tourism.....	245
Антоненко І. Ю. Психологічний портрет сучасного підлітка як конструкт картини світу майбутнього студента.....	245

4. Ігрова діяльність.
5. Прийом їжі.
6. Особиста гігієна.

Разом із тим важливим є раціональний розподіл компонентів розпорядку впродовж доби, їхня зміна і послідовність. Наслідуючи цей принцип, треба виходити з:

- урахування добових біоритмів, характерних для організму дитини;
- раціональності і послідовності діяльності;
- використання механізмів підвищення працездатності клітин головного мозку.

Добовий біологічний ритм – це коливання функціонального стану організму. Так, уночі спостерігаємо низький рівень функціонування всіх фізіологічних систем, удень він підвищується. Саме в цей час спостерігаємо підвищення рівня функціонування систем організму. Ці особливості мають бути враховані при складанні розпорядку, адже раціональна організація діяльності передбачає зміну одного її виду іншим, при цьому наступний новий режимний момент забезпечує своєрідний відпочинок замість втоми, яка була викликана попередньою діяльністю.

При складанні розпорядку дня доцільно враховувати прийоми, що стимулюють відновлення працездатності дитячого організму. Корисні вмивання, обтирання окремих частин тіла холодною водою, дихальні вправи, фізкультурні вправи тощо.

Таким чином, при організації розпорядку потрібно враховувати всі гігієнічні принципи, він повинен відповідати анатомо-фізіологічним особливостям і можливостям дитини. Така організація режиму сприятиме ефективному фізичному і розумовому розвитку, успішному навчанню і вихованню дітей.

Ефективність розпорядку для дітей значною мірою залежить від домашнього побуту, від тієї атмосфери, що панує у сім'ї, особливо від взаємин дорослих і дітей. З цього приводу А. Макаренко писав, що «сталість розпорядку, його точність і обов'язковість у великій небезпеці, якщо батьки самі ставляться до цього нещиро, живуть безладно, не додержуються ніякого розпорядку, а від дітей вимагають його виконання». Якщо сім'я дружна, то й діти ростуть щасливими, життєрадісними.

Важливе значення для нормальної життєдіяльності дитини має сон. Сон відіграє роль відновлюваного процесу, під час якого відбувається «очищення» всього організму. Крім того, він необхідний для нормальної розумової діяльності, комфортного психологічного стану дитини.

Скорочення тривалості сну призводить до зниження опірності організму до різних інфекцій, відхилень у психіці, до погіршення працездатності. Гігієнічно повноцінний сон – це сон із достатньою тривалістю, глибиною з чітко установленим часом відходу до сну та пробудженням.

Перебування дитини на свіжому повітрі позитивно впливає на обмін речовин, сприяє поліпшенню апетиту, засвоєнню харчових продуктів та забезпечує загартувальний ефект. Прогулянка, як елемент розпорядку, є надійним засобом профілактики перевтоми. Вона дає дітям змогу у рухливих, спортивних іграх, праці, різноманітних фізичних вправах задовольняти свої потреби у рухах. Використання фізичних вправ на свіжому повітрі посилює їхню ефективність. Адже фізичне навантаження і свіже повітря зміцнюють здоров'я дітей, посилюють їхню працездатність.

У дошкільному віці для дитячого організму характерна незавершеність розвитку важливих для навчання органів і функціональних систем і, насамперед, центральної нервової системи, зорового і слухового аналізаторів, опорно-рухового апарату. Через це правильно організований навчально-виховний процес має сприяти не лише засвоєнню міцних знань, а й фізичному розвитку дітей, зміцненню їхнього здоров'я.

Для дитячого організму, що розвивається, надзвичайно важливим є раціональне та збалансоване харчування, яке залежить від віку, статі, характеру діяльності, фізичного навантаження.

Воно не лише забезпечує життєдіяльність і розвиток усіх клітин, тканин, органів, а й підвищує захисні функції організму, його життєвий тонус та працездатність. Саме тому поряд із раціональним розпорядком дня і оптимальними руховим режимом правильне харчування треба віднести до важливих чинників здоров'я людини.

Основу життєдіяльності дитячого організму складає неперервний обмін речовин із середовищем. При цьому треба враховувати те, що у молодому організмі обмін речовин відбувається інтенсивніше. Це проявляється вищою рухливістю та більшою втратою тепла тілом порівняно з дорослим, що зумовлює підвищену потребу організму в харчових сполуках. Повне задоволення енергетичних потреб дитячого організму забезпечується збалансованим харчуванням, при якому калорійність їжі повністю відповідає витратам енергії. Якщо калорійність їжі перевищує ці витрати, то в організмі посилюється накопичення поживних речовин, і перш за все, жиру, що призводить до надмірної ваги. Поряд із цим характерною особливістю органів травлення дошкільного віку є знижена ферментна активність, підвищене вбирання стінок кишківника. Навіть незначні відхилення у харчуванні дітей сприяють виникненню функціональних розладів, нерідко болісного стану органів травлення, що негативно впливає на обмін речовин.

Для організації харчування дітей важливе не лише задоволення енергетичної потреби дитячого організму, а й урахування вимог до харчового раціону всіх компонентів (білки, жири, вуглеводи, вітаміни та мікро – мікроелементи). Щодо необхідного співвідношення і обсягу слід складати раціональний режим харчування так, щоб він відповідав добовим ритмам відпочинку і праці.

Загальновідомо, що усталені звички, як корисні так і шкідливі, формуються у дитинстві. Гігієнічне виховання – це основа санітарної культури, необхідна умова формування у дітей настанови на здоровий спосіб життя у майбутньому. Чистоті відводять важливу роль в охороні здоров'я дитини.

Разом з тим, дотримання вимог і правил особистої гігієни – це показник культури людини. Ось чому необхідно з раннього дитинства виховувати у дитини потребу підтримувати чистоту тіла й особистих речей, якими вона користується, формувати прагнення виконувати це неформально, розуміти важливість гігієнічних дій для здоров'я.

Важливо привчати дітей доглядати за шкірою, адже за її зовнішнім виглядом можна судити про стан організму. Шкіра захищає організм від шкідливих впливів зовнішнього середовища – механічного, біологічного тощо. Крім того, поверхня шкіри постійно забруднюється продуктами життєдіяльності, які частково розпадаються і призводять до зниження її захисних функцій. Тому для попередження запальних захворювань шкіри необхідно привчати дітей щоденно мити водою з милом відкриті ділянки тіла, а закриті – не рідше одного разу на тиждень.

Формуванню у дітей навичок особистої гігієни сприяє правильно організований санітарно-гігієнічний режим. Потрібно добиватися того, щоб діти дотримувалися гігієнічних норм і правил, виконували всі вимоги невимушено, з почуттям задоволення від самого процесу.

Виховання навичок особистої гігієни буде успішним лише за умови, якщо дорослі, які оточують дитину, щоденно й точно додержуватимуть правил гігієнічної поведінки.

Ось чому виконання вимог особистої гігієни сприяє збереженню здоров'я, підвищенню рівня гігієнічної культури дитини.

Література

1. Анисимова Н. В. Гигиеническая оценка условий обучения школьников. – Харьков : ТЦ «Сфера», 2012. – 48 с.
2. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти, 2014. – № 4. – С. 15
3. Николаева С. М. Любовь до природы. – Харків : Ранок, 2007. – 89 с.
4. Савельева Н. Ю. Организация оздоровительной работы в дошкольных образовательных учреждениях. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2015. – 462 с.

Г. В. Горшкова,
аспірант

Запорізького національного університету

Науковий керівник :
доктор педагогічних наук, професор
Запорізького національного університету
Р. В. Клопов

ПЛАНУВАННЯ БАТЬКІВСТВА – ЗАПОРУКА ЗДОРОВОГО МАЙБУТНЬОГО РОДИНИ І КРАЇНИ

У нашій країні відбуваються значні зміни у всіх галузях життя суспільства. Успіх реформ залежить не тільки від об'єктивних моментів, але й суб'єктивних чинників: здоров'я кожної родини та окремої людини. А коли в родині підрастає здорова та життєрадісна дитина, то це є великим щастям та запорукою успіху і родини, і країни. Здоров'я дитини – це сукупність факторів розвитку перенатального, натального та постнатального (до 3 років) періодів маленької людини.

I – перенатальний період.

Важливим фактором цього періоду є емоційне, психічне та фізичне здоров'я батьків, насамперед матері:

- батьки повинні вести здоровий спосіб життя (заняття спортом або фізичною культурою, не вживати наркотичні речовини, алкогольні напої, не палити);

- майбутній матері треба уникати стресів (на протязі від півроку до зачаття майбутньої дитини і до її народження), бо стрес матері вбиває ембріон на ранньому етапі вагітності, або наносить непоправної шкоди майбутній дитині;

- до вагітності треба пройти медичне обстеження, особливо майбутній матері, на предмет виявлення прихованих хвороб та інфекцій з метою їх лікування до настання вагітності, а не під час неї; встановити резус-фактори батьків та виключити резус-конфлікт у майбутньої дитини;

- треба відповідально ставитись до харчування батьків, особливо матері до вагітності і на протязі вагітності: слід уникати продуктів харчування, які містять глутамат натрію (має дуже шкідливий вплив на розвиток нервової системи майбутньої дитини), газованих напоїв, продуктів із ГМО і т.д.;

- майбутній матусі під час вагітності слід уникати захворювань будь-якого характеру, особливо інфекційних, які призводять як до порушень розвитку майбутньої дитини, так і до смерті плода в утробі матері;

- важливе місце відіграє місце роботи під час вагітності майбутньої матері: умови праці повинні бути спокійними, безпечними, сприятливими для позитивного емоційного, психічного, фізичного стану жінки;

- важливим є вік майбутньої матері: оптимальним є вік 20-25 років (вік до 20 років та пізніше 25 років – вважається ускладнюючим фактором для народження здорової дитини).

II – натальний період.

Народження дитина повинно максимально йти природнім шляхом під наглядом кваліфікованих медиків у пологових будинках із сучасним обладнанням.

III – постнатальний період (до 3 років).

Час від 0 до 3 років повинен бути максимально здоровим для дитини. Інфекції різної етіології, висока температура, серйозні травми тіла дитини (особливо голови), психічні травми – повинні бути викреслені із життя дитини. Про це повинні потурбуватися батьки.

Кожен період є актуальним напрямком для подальших наукових досліджень, що стосуються планування родини. Дані напрямки досліджень є важливими для держави в контексті формування працездатності населення країни та збереження його трудового довголіття.

Отже, якщо врахувати перелічені фактори, це максимально допоможе майбутнім батькам народити та виховати здорову дитину на радість родині та на користь країні. У зв'язку з цим можна дійти висновку, що народження дитини в сучасних умовах життя треба планувати заздалегідь.